

Eleanor Atkinson

Greyfriars
Sadık Dost
BOBBY

"Bir köpeğin unutulmaz dostluğu ve
gerçek bir sadakat hikâyesi..."

carpe diem!

"güzel söz, kökü sağlam,
dalları göğe uzanan
güzel bir ağaç gibidir."

carpe diem!

Eleanor Atkinson

Greyfriars
Sadık Dost
BOBBY

carpe diem!

*bu roman,
gerçek bir hikâyeye
dayanmaktadır...*

Edinburgh Kalesi'nden ögle vakti yankılanan top sesinin ardından ürkek bir köpek havlaması duyuldu.

Skye teriyer cinsi, küçük ve tüylü bir kır köpeği olan Bobby'di bu.

Pentland tepelerinin mor çiçeklerle kaplı yamaçlarında doğmuştu. Orada duyduğu en yüksek ses, bir çoban köpeğinin havlaması ya da bir koyun çanının hafif tınısıydı.

O sabah, çiftlik çobanı olan İhtiyar John, şehirdeki tarihi pazar yeri olan Grassmarket'e gelirken yanında küçük Bobby'yi de getirmişti.

Grassmarket, Edinburgh'un kalbinde, kalenin eteklerinde uzanan dar bir vadide yer alıyordu.

İki yüz metre yukarısında, yarım ay şeklindeki kayalığın üzerine monte edilmiş bir havan topu, her gün tam öğlen saatinde ateşlenirdi.

Top sesinden hemen sonra pazar yeri kapandı. Koca alan, beş dakika içinde Greyfriars Mezarlığı kadar ıssız hale geldi. Herkes bir tarafa dağılıvermişti.

Bobby ise pazar yerinin ortasında, İhtiyar John'u arayarak dört döndü.

Bobby, öğle yemeği saatinin geldiğini çok iyi biliyordu. Çünkü top sesi demek, İhtiyar John'un her zaman gittiği küçük lokantaya gitme vakti demekti. Bu lokanta, Greyfriars'ta esnaf, kâtip, çiftçi ve öğrencilerin uğrak yeri idi.

İhtiyar John, buraya her gelişinde köşedeki masaya otururdu. Bobby de sahibinin ayaklarının dibine sessizce ilişirdi. Dış dünyadan habersiz, güven içinde uzanırdı. Ölüm nedir bilmezdi ve neşeli bir köpek olarak her türlü maceraya hazırdı.

O yaz boyunca Bobby birçok şey öğrenmişti. Tavşanları, sincapları ve fareleri kovalayabileceğini, ancak koyunları, inekleri ve tavukları rahatsız etmemesi gerektiğini anlamıştı.

Bobby ve İhtiyar John, her hafta pazarın ardından Greyfriars Lokantası'nda yaklaşık bir saat geçirirdi. Bobby, İhtiyar John'un artık-larını yer, bazen bir ringa balığı kemiği ya da tütsülenmiş bir balık parçası bulur, bazen de keyifle kemirdiği küçük bir kemikle oyalanırdı.

İhtiyar John ise çayını yudumlar-ken, ocakta yanan ateşe ya da mezarlığa bakarak dalıp giderdi.

Fakat o gün her şey daha farklı ilerliyordu. Bobby, pazar yerinden dönerken İhtiyar John'un peşinden gelmediğini fark etmemişti.

Çiftlik sahibi, pazara arabayı kendi sürerek gelmişti ki bu alışılmadık bir durumdu. Daha da garibi, pazardan dönerken İhtiyar John'u geride bırakmıştı.

Bobby, pazar arabasına binmekten keyif alırdı. Atın kulaklarının arasından dünyayı izlemek çok eğlenceliydi. Ancak, İhtiyar John'un yanlarında olmadığını fark etmemişti.

Şehirden çıkıp dağ yollarına varınca, çiftlik sahibi atını hızlandırdı. Bir an düşünerek Bobby'ye seslendi:

"Bobby, tepede seni bekleyen küçük kızın yanına gidecek misin?"

Bu sözleri duyan Bobby, hemen arkasına baktı. İhtiyar John yoktu! O an, içini büyük bir korku kapladı. Neşeyle sarkan dili içeri çekildi, kulakları dikildi. Ve aniden, arabadan atlayarak hızla Edinburgh'a doğru geri koşmaya başladı.

Çiftlik sahibi, Bobby'yi çağırdı ama o, umursamadı. "Ne yaptığımı biliyorum!" der gibi havladı ve hızla uzaklaşmayı sürdürdü.

Kilometrelerce koşarak tepeleri aştı, şehre doğru indi ve sonunda Grassmarket'in yüksek duvarlarla çevrili sokaklarına ulaştı.

Kısa bacakları ve uzun tüylü gövdesiyle bu kadar uzun mesafeyi koşmak büyük bir başarıydı.

Pazar yerine geri döndüğünde, hızla her köşeyi koklamaya başladı.

Dar geçitlere burnunu soktu, kapıları, merdivenleri, arabaları inceledi. Ama İhtiyar John'u bulamadı.

O, neredeydi? Bir an için durdu ve aklına parlak bir fikir geldi, İhtiyar John yemeğe gitmiş olmalıydı!

Sadık bir dost, ihanet gibi düşünceleri aklına bile getirmezdi. Bobby, hemen heyecanla Greyfriars Lokantası'na koştu. İçeri daldı, masaların ve insanların arasından sıyrılarak en arka köşeye ilerledi.

Fakat orada, İhtiyar John'un her zaman oturduğu yerde, kırmızı ceketli bir asker vardı. Bobby bir an duraksadı. Sonra korkuyla uluyarak kapıya doğru fırladı.

Lokantanın sahibi Bay Trail, beyaz önlüğüyle kapıda duruyordu. Koşarak kaçmaya çalışan Bobby'yi yakaladı.

Sevgiyle başını okşadı ve “Ne oldu, Bobby? İhtiyar John nerede?” diye sordu.

Bu basit soru, Bobby’nin içindeki korkuyu daha da büyüttü. Ya onu gerçekten kaybetmişse?!

Küçük köpek, inleyerek kaçıp sokağa fırladı. Burnunu yere yaklaştırarak iz sürmeye başladı ve daha önce keşfetmediği bir köşeye ulaştı.

Orada, kırık dökük, eski bir at arabasının içinde, İhtiyar John’un paltosuna sarılmış olarak yattığını gördü. Başını bohçasına yaslamış, kıpırtısız bir halde yatıyor ve ağır ağır nefes alıyordu.

Bobby, delirmiş gibi havlamaya başladı. O kadar çok havladı ki hanın mutfağından bir hizmetçi kız dışarı çıkıp “Kes şu gürültüyü!” diye ona bağırdı. Fakat kız, İhtiyar John’u fark etmemişti. Kapıyı çarparak içeri girdi.

Bobby, havlamanın fayda etmediğini fark etti. Küçük bir köpekti ama zekiydi. Ne yapabilirdi? Hızla geriye çekildi, sonra koşarak İhtiyar John’un yanına sıçradı. Tırnaklarını çoraplarına geçirerek yukarı tırmandı, paltosunun içine sokuldu ve burnunu dostunun yüzüne sürdü. Sonra en sevdiği sesi çıkardı, “Hav!”

Ve nihayet... İhtiyar John gözlerini açtı. Bir an şaşkınlıkla etrafa baktı. Yaşlı gözleri bulanık, yüzü solgun ve ateş içindeydi. Ama Bobby’nin tüylü yüzünü görünce hafifçe gülümsedi. “Ah, Bobby!” diye fısıldadı.

Küçük köpek, kuyruğunu hızla sallayarak karşılık verdi.

İhtiyar John'un sıcak ve titreyen eli başını okşadığında, Bobby'nin tüm korkuları yok oldu.

Ancak, bir şeyler ters gidiyordu. İhtiyar John, gözlerini tekrar kapattı.

Bobby, sahibinin yanına kıvrıldı, küçük patilerini onun koluna dayadı ve burnunu boynuna yasladı.

O, İhtiyar John'un yanında olduğu sürece her şey yolundaydı...

Aziz Giles anları çalarken, İhtiyar John ve Bobby uyuyordu. Hanın gürültülü misafirleri ayrılırken, loş gaz lambalarının aydınlattığı mutfakta bulaşıklar yıkanırken ve soğuk hava her yeri sararken, onlar uyumaya devam ettiler.

Sis, yağmura dönüştü ve rüzgâr dar geçide sızarak onları iliklerine kadar titretti. Yağmur damlaları yüzüne düşünce İhtiyar John, uykusunda huzursuzca kıpırdandı. Bobby ise havayı memnuniyetle kokladı ve kıvrılıp tekrar uyudu.

Bobby'yi hiçbir yağmur ıslatamazdı. Sık tüylerinin altında, onu rüzgârdan ve kardan koruyan yoğun bir yün tabakası ile yaratılmıştı. Ancak İhtiyar John, onun kadar şanslı değildi.

Bobby'nin güzel tüyleri ve zarif duruşu, bir hanımefendinin şımartılmış evcil köpeğı gibi görünmesine neden olsa da aslında o, zorlu hava koşullarına dayanabilen bir köpekti ve doğada rahatlıkla hayatta kalabilirdi.

Öyle ya, sıcak bir mutfakta yaşayan küçük bir kızın sevgisini reddedip yaşlı bir adamın yanında kalmayı seçmişti.

İhtiyar John, sert yapılı ancak yılların yorgunluğunu taşıyan bir adamdı. Gençliğinden itibaren, Edinburgh'un soğuk ahırlarında ve rüzgârın savurduğu çatı katlarında çalışarak ömrünü tüketmişti.

Hayatında hiçbir şeye sahip olmamıştı. Ne bir ev ne bir aile ne de bir dost... Ta ki Bobby, ona sevgiyle bağlanana kadar.

Bu küçük köpek, İhtiyar John'un kalbini de yumuşatmıştı. Bir zamanlar, annesinin dudaklarından dökülen ve bir insana söylenebilecek sevgi dolu sözler fısıldardı ona. En büyük mutluluğu, cebinden bir bakır para çıkarıp Greyfriars Lokantası'nda Bobby için bir kemik almaktı.

O sabah, İhtiyar John'un Edinburgh'ta kalmasının nedeni kendine yeni bir iş aramak zorunda kalmış olmasıydı.

Çiftlik sahibi, Bobby'yi geri götürme hakkına sahipti ve İhtiyar John, bunu sorgulamazdı. Üstelik, çiftlik hayatına alışmış olan küçük köpeğin şehirde bir apartman daire-sinde nasıl yaşayacağını da bilmiyordu.

Fakat yanında Bobby olmadan kendini daha yaşlı, daha yalnız ve daha bitkin hisse-deceği de kesindi.

Bu nedenle, loş bir köşeye çekilmiş ve keder içinde uykuya dalmıştı.

Bobby, İhtiyar John'dan çok önce uyandı. Küçük patilerini esneterek gerindi, büyük bir esneme ile ağzını açtı ve merakla etrafa baktı. Uyanınca yapacak ilginç bir şey bulamayınca, yine sahibinin yanına kıvrılıp onun uyanmasını beklemeye başladı.

Az sonra aniden bastıran sağanak yağmur, İhtiyar John'u uykusundan sıçrattı. Dengesini zar zor sağlayarak pazara doğru ilerlemeye başladı. Bobby, mutlulukla havlayarak çevresinde koşuşturuyordu. Ama bir şeyler yolunda gitmiyordu, buna emindi.

Saatin beş olduğunu duyuran Aziz Giles çanları, fırtınalı bir Edinburgh gecesinin karanlığına karışıyordu. Şehirde gaz lambaları yakılmaya başlamıştı. Eğer Bobby, önden koşup durmasa, geri dönüp sahibini teşvik etmese ve bacaklarına atlayarak yönlendirmese, İhtiyar John belki de bu koyu karanlıkta yürüyemezdi.

Islak taşlarda kayarak yokuş yukarı tırmanmaya çalıştı ama gücü tükeniyordu. Tam Harrow Hanı'nın avlusuna çökmek üzereyken, Bobby'nin sürekli havlaması ve neşeli ısırtıkları, onu ileriye doğru zorladı.

"Haydi efendim, haydi! Sadece birkaç adım kaldı! Orada sıcak bir ateş var!"

Ve sonunda yokuşun zirvesine ulaştıklarında Bobby, sevgiyle Greyfriars Lokantası'nın kapısını tırmaladı. İçeride onları bekleyen sıcak bir ateş ve dostane bir gülümseme vardı.

Bay Trail, lokantasının kapısında durmuş fırtınayı izliyordu. İhtiyar John’u görünce “Dostum, sıırıslıkla olmuştun!” diye çıkıştı ona. Hemen yaşlı adamın ıslak paltosunu alarak kuruması için ateşin yanına serdi.

İhtiyar John’un dişleri titriyordu. Güç bela “Evet, biraz yağışlı bir gece” diyebildi.

“Biraz yağışlı mı?” dedi Bay Trail, kaşlarını kaldırarak, “Baksana şuna, bardaktan boşanırcasına yağıyor!”

Lokanta sahibi, yaşlı adam için sıcak bir yemek hazırlamaya başladı. Tütsülenmiş ringa balığı kızartıldı, fırına patatesler konuldu.

Bobby ise bu tanıdık ve sıcak ortamı merakla inceliyordu. Gündüzleri burası masalar ve sandalyelerle dolu olurdu ama şimdi boş ve sessizdi. Ocağın çıtırtıları, gaz lambalarının hafif ışığı ve yeni temizlenmiş ahşap zemindeki hoş koku huzur vericiydi.

“Ateşin yanına yaklaş, dostum. Bu gece bize eşlik edecek kimse yok nasıl olsa.”

Bay Trail, herhangi bir karşılık alamayınca yaşlı adamı konuşturmak için ustaca bir üslupla bu kez, “O çok akıllı bir köpek. Buraya seni aramaya geldi. Bulamayınca da çocuk gibi ağladı” dedi.

İhtiyar John, ocağın hemen yanına çökmüştü. Neredeyse ceketinden duman çıkacak kadar ateşe yakın oturuyordu. Yine o kadar uzun süre cevap vermedi ki Bay Trail, onun halinden iyice şüphelendi.

Yemekleri masaya yerleştirirken “Çok hasta görünüyorsun” dedi. Yaşlı adamın durumunu daha önce fark etmediği için kendi kendine hayıflandı.

“Çok da hasta değilim!” diye sinirli bir cevap verdi İhtiyar John, sanki kötü bir şeyle suçlanmış gibi.

Bay Trail, “Pekâlâ, anlaşıldı” dedi, “Bu gece sana sadece kuru ringa balığı veremem. Sana lazım olan, şöyle sıcak bir et çorbası!”

Masadaki tabağı hızla aldı ve ocakta kaynayan tencerenin kapağını açıp sıcak çorbadan doldurdu. Ardından çay demlemek için çaydanlığı da ateşe koydu.

Sonra emrivaki ile İhtiyar John’un ıslak botlarını ve çoraplarını çıkardı. Kuru çoraplar bulup getirerek ayaklarına giydirdi.

İhtiyar John, üstlerinden emir almaya alışmıştı, hiç itiraz etmedi.

Zaten böyle samimi, dostça bir ilgi karşısında kim direnç gösterebilirdi ki...

“Mutlaka” dedi Bay Trail, neşeli bir sesle, sıcak çorbayı masaya koyarken, “Bir doktora görünmelisin.”

Doktor... Fakir halk için doktora görünmek neredeyse ölüm fermanı gibi bir şeydi. İhtiyar John, bembeyaz kesildi. O kadar titred ki kaşğını düşürdü. Bay Trail, onu teskin etmek için “Bir doktora ihtiyacın olduğu için değil. Sadece biraz ilaç için. Belki bir iki gün de hastanede yatmak, o kadar.”

“Ben hastaneye gitmem. Orası ölmek üzere olan şehirliler içindir” dedi İhtiyar John, “Sen olsan hastaneye gider miydin?”

“Neden gitmeyeyim ki? Parmağım kesilse bile giderim ve oradaki bir öğrencinin onu sarmasına izin veririm.”

“Sen de pek nazıkmışsin canım!” dedi İhtiyar John.

Bay Trail, inatçı yaşlı adamı hastaneye gitmek konusunda asla ikna edemeyeceğini biliyordu. Ama bu hasta, fakir ve evsiz yaşlı adam için kalbinin derinliklerinden gelen merhamet hissiyle bir şeyler yapmak istiyordu.